

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВИНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–септембар 2023.

Октобар 2023.

Садржај:

ЕКСПЕРТИЗА	3
1. Експертиза готовог новца.....	3
2. Експертиза ефективног страног новца	5
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца	6

ЕКСПЕРТИЗА

1. Експертиза готовог новца

У периоду јануар–септембар 2023. године, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је 1.305 комада фалсификованих новчаница готовог новца (динара).

Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

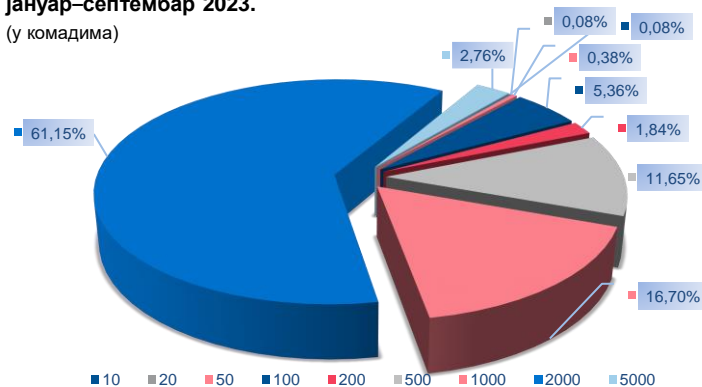
Табела 1. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2023. (у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	36	798	218	152	24	70	5	1	1	1.305
Учешће у %	2,76	61,15	16,70	11,65	1,84	5,36	0,38	0,08	0,08	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице апоена од 2000 (61,15%), 1000 (16,70%) и 500 (11,65%) динара (Графикон 1).

Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца јануар–септембар 2023. (у комадима)

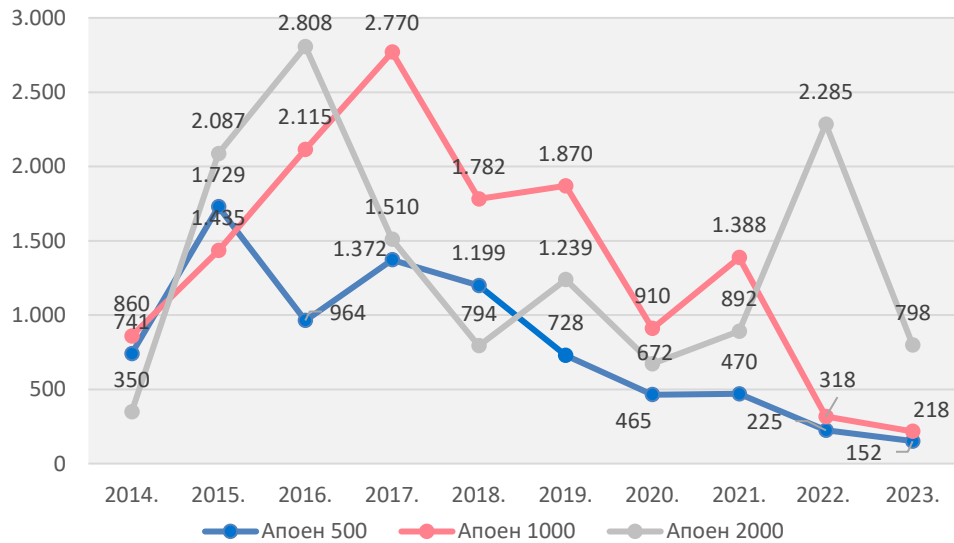

Извор: Народна банка Србије.

Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 89,50% укупног броја фалсификата новчаница готовог новца откривених у посматраном периоду 2023. године.

Посматрано последњих десет година, та три апоена су најзаступљенија међу откривеним фалсификованим новчаницама динара (Графикон 2).

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца
(у комадима)

Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница апоена од 2000 (76,65%) и од 1000 (10,47%) динара (Табела 2 и Графикон 3).

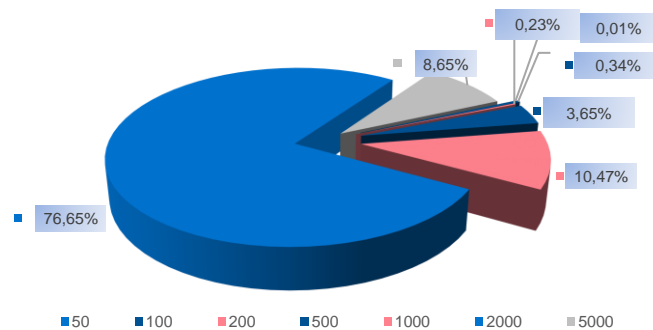
Процентуално изражено, та два апоена заједно чине 87,12% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2023.
(у хиљадама RSD)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	180,00	1596,00	218,00	76,00	4,80	7,00	0,25	0,02	0,01	2082,08
Учешће у %	8,65	76,65	10,47	3,65	0,23	0,34	0,01	0,00	0,00	100,00

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца
јануар–септембар 2023.
(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако се упореде откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, види се да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 2,30 комада фалсификованих новчаница готовог новца, односно на милијарду динара у оптицају откривено је 4.974,46 динара фалсификованог новца.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–септембар 2023. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификоване откривено је 825 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 3.

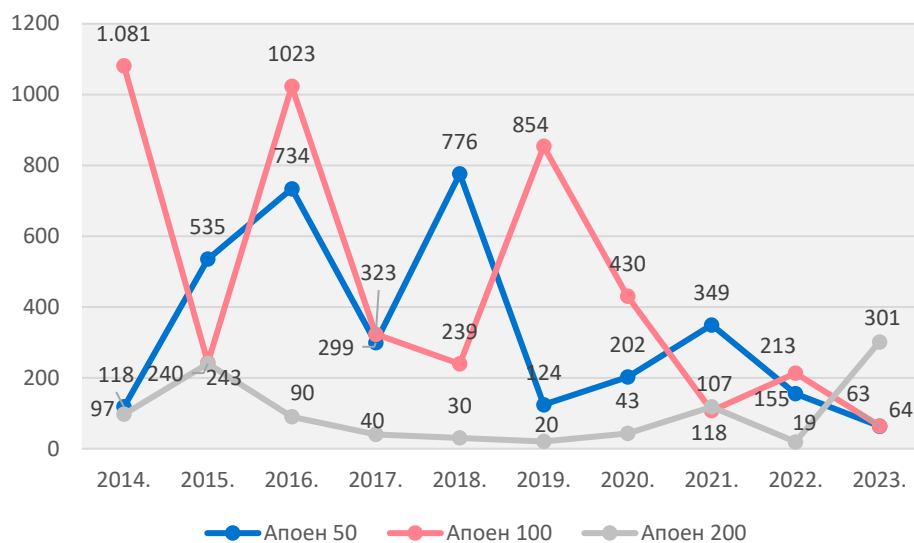
Табела 3. Преглед фалсификованих новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2023. (у комадима)

Валута	EUR							Укупно EUR	USD		Укупно USD	Остало	Укупно
	500	200	100	50	20	10	5		100	50			
Комада	49	301	64	63	15	2	4	498	235	89	324	3	825
Учешће у %	5,94	36,48	7,76	7,64	1,82	0,24	0,48	60,36	28,48	10,79	39,27	0,36	100,00

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду, откривено је 498 комада фалсификованих новчаница евра, од чега највише апоена од 200 и 100. На Графикону 4 приказано је кретање броја комада откривених фалсификата апоена од 50, 100 и 200 евра у последњих десет година.

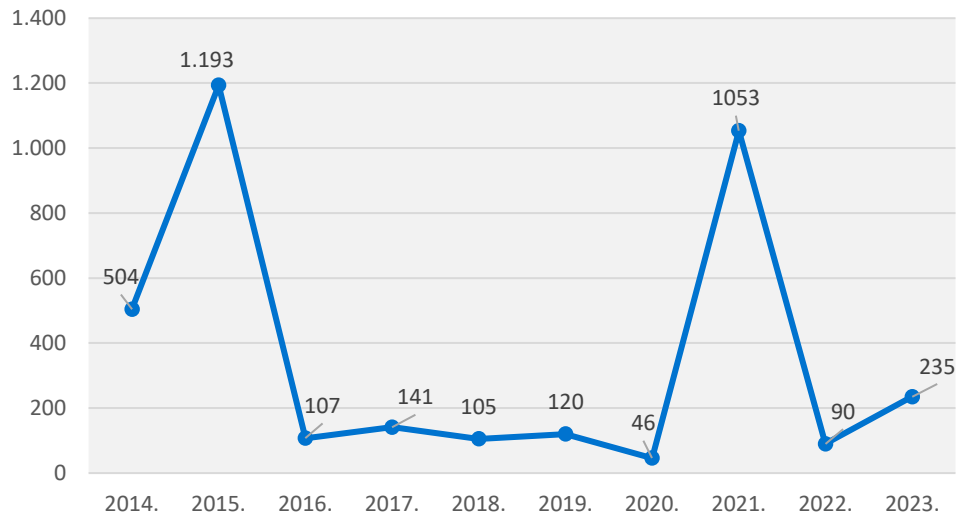
Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR (у комадима)

У периоду јануар–септембар 2023. године откривено је 235 комада фалсификата америчког долара у апоену од 100. Иначе, током година, приметно је да је међу фалсификованим новчаницама америчког долара доминантно учешће апоена од 100 долара.

Графикон 5 приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у последњих десет година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD
(у комадима)

У посматраном периоду, колону *Остало* у Табели 3 чине два комада фалсификованих новчаница апоена од 20 британских фунти и један комад фалсификоване новчанице апоена од 100 швајцарских франака.

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца најбоље ће се сагледати ако се вредности појединих валута изразе у еврима¹ (Графикон 6).

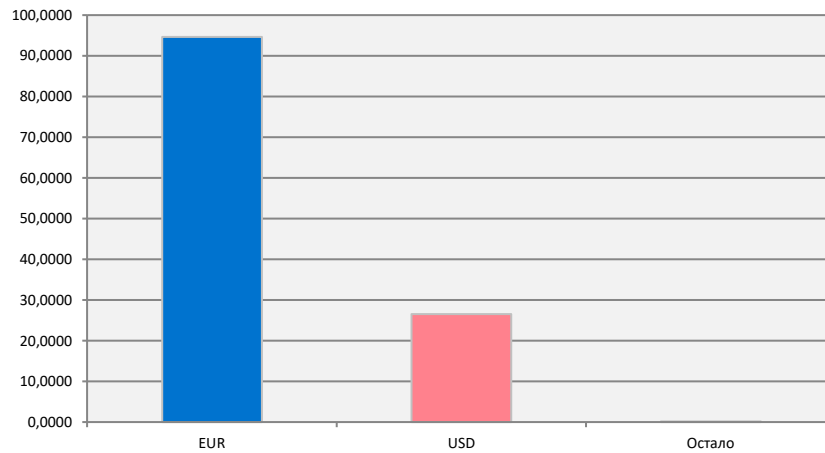
3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

Међу укупно 2.130 комада фалсификованих новчаница, колико је откривено у периоду јануар–септембар 2023. године, најзаступљенији су динарски фалсификати, а њихово учешће, као и учешће броја комада фалсификата страних валута у укупном броју комада, дато је у Графикону 7.

¹ За прерачун вредности других валута у евро примењени су међувалутни односи из курсне листе која је важила на дан 5. октобра 2023. (курс евра 117,2178 RSD).

Графикон 6. Фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–септембар 2023.

(износ у хиљадама EUR)

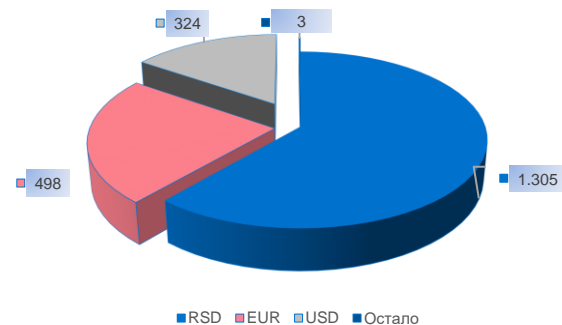

Извор: Народна банка Србије.

Посматрано по броју комада, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте – 1.305 комада (61,27%), затим 498 комада евра (23,38%), 324 комада америчког долара (15,21%) и три комада осталих валута (0,14%).

Графикон 7. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2023.

(у комадима)

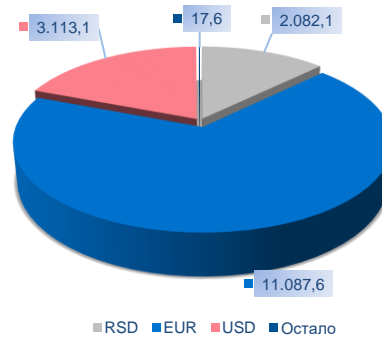

Извор: Народна банка Србије.

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у првој половини 2023. године најбоље ће се сагледати ако се вредности тих валута изразе у динарима² (Графикон 8).

² За прерачун вредности других валута у динаре примењен је средњи курс динара на дан 5. октобра 2023. (117,2178).

Графикон 8. Валутна структура фалсификованих новчаница јануар–септембар 2023.
(износ у хиљадама RSD)

Извор: Народна банка Србије.

Од укупно 16.300.420,19 динара, колика је укупна номинална динарска противвредност фалсификата свих валута, доминантан је удео откривених фалсификованих новчаница евра, и то у износу од 11.087.631,70 динара (68,02%), затим америчког долара у износу од 3.113.110,13 динара (19,10%), домаће валуте у износу од 2.082.080,00 динара (12,77%) и осталих валута у износу од 17.598,36 динара (0,11%).

Напомена: У јуну 2023. године извршена је и експертиза 100 комада кованица евра апоена од 50 центи, 1 и 2 евра, при чему је утврђено да су 23 комада фалсификати, и то 22 комада апоена од 2 евра и један комад апоена од 1 евра.